ROK XII

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

№ 6

WARSZAWA, DNIA 15 MARCA 1937 ROKU

UKŁADY HANDLOWE Z NIEMCAMI

W dniu 20 lutego po kilkomiesięcznych rokowaniach podpisane zostały układy handlowe z Niemcami, t. j. układ towarowy i układ rozrachunkowy wraz z kilkudziesięciu załącznikami.

Jak wiadomo, nasza wymiana towarowa z Niemcami po szeregu stadiów pośrednich ujęta została w ramy umów z dnia 4 listopada 1935, które poddały obroty towarowe pomiędzy obu krajami rozrachunkowi za pośrednictwem Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego. Umowy te zawarte były na jeden rok i następnie przedłużone w formie miesięcznych prowizoriów do chwili wejścia w życie nowych układów, które zresztą formalnie również są przedłużeniem dawnych.

Zarówno umowa z roku 1935 jak i układy z roku 1937 mają przede wszystkim charakter instrumentu interwencyjnego na rzecz rolnictwa. W ogólnym plafonie eksportu polskiego wynoszącym, dawniej i obecnie, około 170 milionów złotych rocznie, z górą 120 milionów przypada na wywóz płodów rolnych i wytworów przemysłu rolnego. Odwrotnie po stronie przywozu z Niemiec dominują gotowe wyroby przemysłowe i półprodukty.

Sprawa traktatowego uregulowania obrotów z Niemcami posiada dla rolnictwa polskiego znaczenie wyrażające się nie tylko w zdobyciu poważnego zbytu zagranicznego lecz i w osiągnięciu stosunkowo wysokich cen eksportowych na związanym rynku niemieckim.

Odmienne są oczywiście skutki umów z Niemcami dla przemysłu polskiego. Poziom cen importowanych towarów niemieckich mimo przyjęcia parytetowego kursu rozrachunkowego, kształtował się w ciągu roku 1936 w sposób narażający produkcję wielu artykułów przemysłowych na poważne niebezpieczeństwa i straty. W szeregu działów wytwórczości chemicznej konkurencja niemiecka dawała się dotkliwie we znaki i zmuszała do zmniejszania a niekiedy nawet poniechania produkcji.

Plafon wymiany przewidziany umową z roku 1935 osiągnięty został w znacznym odsetku, bowiem wysokość eksportu i importu z Niemiec w roku 1936 wyraża się cyfrą około 140 milionów złotych. Nowe układy, pozostawiając wysokość plafonu bez zmiany, wprowadzają szereg postanowień zmierzających do pełnego ich osiągnięcia. Przede wszystkim zatem udzielono Niemcom 56 zniżek celnych na wyroby przemysłowe, wśród nich kilkanaście dotyczących produktów chemicznych. Wzamian — Polska otrzymała prawo korzystania z kilkunastu zniżek na produkty rolne i drewno. Następnie do rozrachunku włączone zostały niektóre pozycje płatnicze bezpośrednio związane z obrotem towarowym, mianowicie: koszty opłat licencyjnych i patentowych, koszty podróży handlowych, wreszcie koszty obrotu uszlachetniającego i reparacyjnego.

Zasady rozrachunku pozostały niezmienione, niektóre tylko formalności uległy modyfikacjom uwidocznionym w nowej redakcji okólnika Komisji Dewizowej Nr. 35, nadto rozrachunek przejęty został po stronie polskiej przez Polski Instytut Rozrachunkowy.

Układy zawarte zostały na dwa lata, t. j. do roku 1939. Zmianie uległ również termin ustalania plafonów wywozowych. Jak wiadomo, komisje rządowe stron obu ustalały dotychczas co miesiąc wysokość eksportu do kraju kontrahenta celem zapewnienia równowagi na kosztach clearingowych. Obecnie plafony ustalane będą co trzy miesiące.

Kończąc charakterystykę układów przypomnieć należy, że jak donosiła prasa, obok importu z Niemiec w rozrachunku towarowym, należy liczyć się z importem przeznaczonym na częściowe odmrożenie należności za tranzyt kolejowy, co jeszcze powiększy nacisk konkurencji niemieckiej na przemysł polski.

Ś. P. WITOLD KUCZEWSKI

W dniu 11 marca zmarł ś. p. Witold Kuczewski vice-dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. Śmierć tym razem zabrała z grona działaczy gospodarczych człowieka w pełni sił duchowych i umysłowych. Chociaż rozwijające się komplikacje choroby, zaatakowawszy miejsce kontuzji odniesionej w walkach roku 1920-go, z każdym dniem coraz mniej pozostawiały nadziei utrzymania Go przy życiu — to jednak dla wszystkich, którzy ze Zmarłym stykali się w bliskiej codziennej współpracy, przyszła ona nieoczekiwanie. Trudno jest uwierzyć, że człowiek którego praca, słowa i czyny tchnęły energią i równowagą czerpiącą swe źródło w doświadczeniu i ufności w lepszą przyszłość — już nie żyje. Niepodobna uprzytomnić sobie, że działacz, którego referat o organizacji życia gospodarczego wysłuchany kilka miesięcy temu w naszym Związku stał się podstawą wymiany zdań, jaka będzie kontynuowana na Walnym Zgromadzeniu Związku w kwietniu — nie zabierze już głosu. Ś. p. Witold Kuczewski zmarł u progu swej kariery życiowej, pozostawiwszy głęboki żal we wszystkich organizacjach, w których pracował: w Związku Spółdzielni, w Izbach Rolniczych, w Stowarzyszeniu Kupców Polskich. Najdotkliwszą jednak stratę poniósł Samorząd przemysłowo-handlowy. Związek Przemysłu Chemicznego łączy się w żalu powszechnym, który śmierć ta wywołała.

PAŃSTWOWA RADA KOMUNIKACYJNA

W marcu 1936 r. upłynęła kadencja Państwowej Rady Komunikacyjnej i działalność Rady w przeciągu całego niemal roku nie została przez Ministerstwo Komunikacji wznowiona. Pozostawało to w związku z zamierzeniami Ministerstwa zreformowania Rady i powołania jej na nowych podstawach i w zmienionym składzie.

Zamierzenia te znalazły wyraz w opublikowanym w Nr 54 Monitora Polskiego z dnia 8 marca b. r. Rozporządzeniu Ministra Komunikacji, ustalającym wykaz organizacyj gospodarczo-społecznych uprawnionych do wysłania przedstawicieli do nowej Rady Komunikacyjnej na okres trzyletni 1937 — 1940. Przy szerzej uwzględnionej reprezentacji rolnictwa — reprezentacja przemysłu i handlu uzyskuje 15 mandatów następująco rozdzielonych: Związek Izb Przemysłowo-Handlowych 10 mandatów, Centralny Związek Przemysłu Polskiego 4 mandaty oraz Centralny Związek Średniego i Drobnego Przemysłu w Polsce 1 mandat.

Nowe rozporządzenie pomija całkowicie w składzie Rady udział przedstawicieli organizacyj gospodarczych branżowych.

Chociaż organizm poprzedniej Rady był niewątpliwie rozrośnięty i szeroki dobór członków niezbyt sprzyjał rzeczowemu pogłębianiu wielu zagadnień, to jednakże tak daleko idące ograniczenie składu Rady i pozbawienie głosu przedstawicieli najpoważniejszych działów przemysłu, reprezentujących całokształt wiadomości i potrzeb branżowych — nie wydaje się szczęśliwym rozwiązaniem sprawy.

Obawiać się bowiem należy, wobec reprezentacji przez przedstawicieli samorządu gospodarczego przede wszystkim interesów terytorialnych, braku wszechstronnego i wyczerpującego oświetlania szeregu zagadnień specjalnych, dotyczących całokształtu danej gałęzi przemysłu.

Obawy te szczególnie wzrastają na sile w odniesieniu do przemysłu chemicznego z uwagi na zróżniczkowany charakter produkcji chemicznej i skomplikowanie zagadnień taryfowych.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Zakończone zostały rokowania kontyngentowe z Estonią. Zainteresowane przedsiębiorstwa poinformowane zostały o treści postanowień układu.

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych (Nr. 7 „Informatora Eksportowego"):

Egipt. Zniesienie obowiązku przedstawiania świadectw pochodzenia przy przywozie do Egiptu.

Węgry. Ustalenie wysokości „Aufgeldu" przy płatnościach nie dotyczących obrotu towarowego na 47,5%.

Zakaz przywozu: kleju kostnego, kwasu solnego i octowego, smoły drzewnej, azotanu potasu i celuloidu.

Włochy. Bezcłowy przywóz nawozów azotowych.

KRONIKA

Na Walnym Zgromadzeniu Związku, które, jak donieśliśmy w poprzednim numerze „Wiadomości", zwołane zostanie na dzień 10 kwietnia r. b., p. Bohdan Stypiński, wiceprezes „Centropapieru", wygłosi referat na temat roli związków branżowych w organizacji polskiego życia gospodarczego.

Dn. 27 lutego r. b. do wiernych rąk Związku zostało złożone szóste „pismo zapieczętowane". Mianowicie p. Inż. Emil Dudziński złożył pismo p. t.: „Beztrybowy i bezpasowy napęd maszyn i mechanizmów".

Pismo to zostało zarejestrowane pod Nr. 6 pism zapieczętowanych składanych w Związku Przemysłu Chemicznego.

Dn. 8 marca r. b. odbyło się posiedzenie Sekcji Farmaceutycznej Związku Przemysłu Chemicznego, na którym była rozpatrywana sprawa wydania Instrukcji bezpieczeństwa pracy w przemyśle farmaceutycznym.

Klub Sportowy „Polonia", pozostający pod przewodnictwem p. Gen. Broni Kazimierza Sosnkowskiego, rozwija nader żywą akcję społeczną, utrzymując lokal z czytelnią, urządzając zebrania, odczyty, wykłady i pogadanki dla młodzieży rekrutującej się ze sfer robotniczych. Ponadto — klub stara się przychodzić z pomocą młodzieży zupełnie niezamożnej przez umieszczanie młodzieńców w szkołach, na kursach dokształcających, zatrudniania bezrobotnych i t. d.

Pożyteczna działalność klubu „Polonia" (Warszawa, Chmielna 2) zasługuje na poparcie sfer przemysłowych.

W dniu 19 lutego rb. odbyło się posiedzenie Grupy Fabryk Gumowych zrzeszonych w Związku. Omówione zostały sprawy zapotrzebowania i przywozu kauczuku surowego, sprawa zapotrzebowania na regenerat oraz sprawa reformy organizacji zakupu kauczuku. Ponadto omówiona została kwestia podwyższenia ochrony celnej na niektóre produkty przemysłu gumowego. Instrukcja bezpieczeństwa pracy w fabrykach gumowych znajduje się w opracowaniu. Do grupy fabryk gumowych należy obecnie czternaście zakładów.

Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza Edm. Schmeja, Biała k/Bielska, poleca młynki oraz łamacze wszelkich gatunków i rodzajów, a specjalnie młynki „Excelsior" służące do mielenia i rozdrabniania różnych chemikalij, m. in. ałunu, sody, boraksu, siarczanu miedzi, potażu, ołowiu, soli, saletry i t. d.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 12 z dn. 22 lutego 1937 ukazało się pod poz. 85 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 10 lutego 1937 r. w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 27 października 1936 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła. (Kwas benzoesowy).

W Dz. Ust. Nr. 14 z dn. 1 marca 1937 r. pod poz. 93 ukazało się Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 lutego r. b. w sprawie przedłużenia umowy gospodarczej między Rzeczypospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką.

Na mocy powyższego rozporządzenia umowa gospodarcza polsko-niemiecka zostaje przedłużona do dn. 28 lutego 1939 roku.

Rozporządzenie powyższe obowiązuje od dn. 1 marca 1937 r.

W Dz. Ust. Nr. 15 z dn. 2 marca 1937 ukazało się pod poz. 100 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 20 lutego r. b. o zmianie cennika soli i solanki. W myśl tego rozporządzenia punkt 1 litery G otrzymuje brzmienie:

„Solanka o naturalnym nasyceniu, bez naczyń, w miejscu poboru u źródła solankowego, za 1 litr — 0,3 gr.".

Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dn. 1 kwietnia 1937 r.

W „Montorze Polskim" Nr. 52 z dn. 5 marca 1937 r. ukazało się pod poz. 106 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 23 lutego r. b. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżce celnej na przędzę z jedwabiu sztucznego miedziowo-amoniakalnego.

W Dz. Ust. Nr. 14 z dn. 1 marca 1937 ukazało się pod poz. 94 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 lutego r. b. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień podpisanego w Warszawe dn. 18 lutego 1937 r. protokułu dodatkowego do konwencji handlowej i nawigacyjnej między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką podpisanej w Pradze dn. 10 lutego 1934 r.

Na mocy powyższego Rozporządzenia — ważność terminowych konwencyjnych stawek celnych wznawia się na okres od 1 marca do 31 grudnia 1937 r.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dn. 1 marca 1937 r.

W „Monitorze Polskm" Nr. 43 z dn. 23 lutego 1937 ukazało się pod poz. 59 Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 16 lutego 1937 r. o zmianie obwieszczenia z dnia 15 maja 1936 r. w sprawie specjalnej kontroli wywozu towarów z polskiego obszaru celnego do Bułgarii, Jugosławii, Rumunii, Turcji i Węgier. Obwieszczenie obowiązuje od dn. 25 lutego 1937 r.

W Nr. 5 Dziennika Urzędowego Min. Skarbu z dn. 20 lutego 1937 r. ukazał sę pod poz. 141 okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 2370/2/37 z dnia 30 stycznia 1937 r. w sprawie częściowego wykorzystania zaświadczeń Min. Przemysłu i Handlu, dotyczących stosowania zniżonych stawek celnych towarowych.

W tymże Dzienniku Urzędowym ukazał się pod poz. 142 okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 8 lutego 1937 r. L. D. IV. 32187/2/37 w sprawie opłat za kontrolę nad użyciem niektórych towarów odprawianych z zastosowaniem cła zniżonego na podstawie zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAŃ FIRMY EDWARD GRONIOWSKI W WARSZAWIE, Srebrna 16.

	Cena w zł. za 1 kg.
Aceton	3.45
Ałun chromowy	0.90
Ałun krystaliczny	0.57
Antychlor krystaliczny	0.40
Biel cynkowa	0.95
Biel ołowiana	1.60
Boraks krystal.	0.90
Cerezyna biała II gat.	1.85
Cerezyna żółta	1.65
Chlorek magnezu	0.28
Chlorek baru	0.75
Chlorek cynku 98 100%	1.20
Chlorek wapna	0.40
Chlorek wapnia	0.27
Dwuchromian potasu	1.90
Dwuchromian sodu	1.60
Degras orygin. Stadlera Moelon I	1.35
" " " II	1.25
Dekstryna biała	0.60
* Esencja octowa 80%	2.50
Emetyk	7.—
* Formalina 40%	1.65
Fosforan sodowy 3' zasadowy	1.—
Fenol krystal.	3.—
Fluorek sodu	2.—
Glukoza nieskażona	0.70
Kaolina	0.13
Kreda zwykła szlamowana	0.08
Kreda ch. cz.	0.55
Kalafonia krajowa	0.70
Kalafonia amerykańska „Hercules" N. jasna	1.40
* Kwas octowy 30% techn.	1.—
Kwas mrówkowy	2.40
Kwas mlekowy 50%	1.30
Kwas mlekowy 80%	2.70
* Kwas fosforowy chem. czysty	3.20
* Kwas fosforowy techniczny	2.70
Kremotartar	2.50
Kwas cytrynowy	4.80
* Kwas solny techn.	0.15
Kwas winowy kryst.	5.—
Litopon 30%	0.75
Minia ołowiana 99/100%	1.50
Minia żelazna	0.50
Nadboran sodowy	4.—
Nadmanganian potasu	3.40
Naftalin	0.72
Nigrozyna wodna	8.—
Nigrozyna tłuszczowa	12.—
Olej rycynowy techniczny	1.90
Olej rycynowy medyczny	2.40
Olej kostny	4.40
Olej turecki 50%	0.95
Olej turecki 80%	1.70
Oropon (bejca dla skór) niem.	1.55
Bejca dla skór „Peroly" franc.	1.50
Octan sodu	1.—
Ozokeryt czarny	2.—
Ozokeryt bielony	4.50
Parafina w taflach	1.15
Perhydrol 30%	3.40
Siarka	0.36
Siarczan glinu	0.23
Siarczan żelaza	0.15
Sól szczawikowa	1.42
Sól glauberska kryst.	0.08
Sól gorzka	0.18
Sadze angielskie	1.30
Tłuszcz z wełny jasny	1.10
Tłuszcz z wełny ciemny	0.70

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 1 kg loco skład Warszawa wraz z opakowaniem; ceny za produkty oznaczone gwiazdką, rozumieją się bez opakowania

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.